Nr. 28.

Warszawa

$\frac{2}{14}$ lipca 1866 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Z każdym dniem prawie mamy nowe potwierdzenie naszego twierdzenia, że w biegu wojny ustanie owa duszność ogólna przygniatająca świat finansowy, a natomiast powstawać będą rozmaite prądy, stosownie do wypadków bądź rzeczywistych, bądź przewidywanych. Tak obecnie najznakomitszy fakt polityczny—ustąpienie Wenecji cesarzowi francuskiemu, a ewentualnie Włochom — wpłynął na raptowne podniesienie w d. 5 lipca renty (3%) francuskiéj z 63,[80] na 68,[65], a renty włoskiéj (5%) — z 41,[60] na 57,[65]. Kredytu ruchomego fran. z 460 na 667. Tak znaczna podwyżka, zwłaszcza skombinowana z objawem radości w Paryżu, oznacza tryumf polityki francuskiéj i postęp sprawy włoskiéj. Wprawdzie zapał spekulacji ostygł trochę i cyfry te spadły nieco (67,[20] — 50,[30] — 580), może skutkiem zapowiedzianéj zbrojnéj interwencji Francji.

Fundusz metaliczny banku francuskiego zaczyna już niepokoić swą zbytnią wysokością (649,[6] milj fr.).

Bank angielski ma już także zbytek rezerwy w metalu i biletach, a jednak nie zniża skupu. Dyrekcja banku, zgodnie z „Ekonomistą” londyńskim, nazywają to ostrożnością rozsądną, w obec przewidywanego potrzebowania złota na stałym lądzie. Zdaje się, że te obawy są przesadzone, a nawet krzyżują się z twierdzeniem tegoż dziennika, że kapitały przypływają na lokację do Anglji. Zresztą stopa urzędowa 10% jest wyraźną anomalją obok prywatnéj stopy 7—8%.

„Ekonomista” florencki upewnia, że rząd zamierza swojém pośrednictwem podtrzymać kompanje kolei żelaznych włoskich, a to przez zastąpienie ich obligacij jednostajnemi obligami rządowemi.

Poprawa naszéj i ruskiéj waluty może się chyba tłumaczyć zatrzymaniem przywozu towarów, a w części zwiększeniem wywozu niektórych artykułów, jak np. koni do krajów wojujących. Dziennik petersburski „Gołos” mówi: „Jeżeli ta podwyżka kursów wynikła „z przyczyn naturalnych, t. j. zwiększenia wywozu, „a zmniejszenia przywozu towarów, powrotu wielu kra„jowców z zagranicy, wzmocnienia zaufania ku nam pla„ców obcych i t p., to możemy sobie powinszować; lecz „jeśli to jest tylko skutek sztucznych usiłowań, to oba„wiać się należy reakcji, a zatém większéj jeszcze de„precjacji.”

Giełda warszawska w ogóle jest w podwyżce: listy zastawne trzymają się na 86% (2-ga serja 84), obligi skarbowe zyskały $1\frac{1}{2}$ % ($83\frac{1}{2}$), akcje dr. ż. W.-Wied. dochodziły do 76, stanęły na 74 (t. j. $123\frac{1}{4}$ %). Listy likwidacyjne, z powodu zbliżającego się losowania, podniosły się przeszło o 4% ($64\frac{1}{2}$).

Wexle na Berlin	2 m.	141,[5];	doraźnie	143,[6]
„ „ Londyn	3 „	141,[2];	„	144,[7]
„ „ Wiedeń	2 „	109,[5];	„	110,[4]

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 6—12 lipca.

	Stopa %	PARI	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Piątek 6 lipca	Sobota 7	Poniedz. 9	Wtorek 10	Środa 11	Czwar. 12	Stosunek ost. do pari na 100.
		Ruble							
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	82,50	83	83,50	.	.	.	$83\frac{1}{2}$
Bilety Skarbu Kr. Pol.	$4\frac{3}{25}$	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	102	.	.	.	.	.	136
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	51	.	.	.	.	.	$113\frac{1}{3}$
" " " *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34	.	.	.	.	.	$113\frac{1}{3}$
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	45	.	.	.	.	.	45
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	61	61,66	62,33	63,50	64,50	64,50	$64\frac{1}{2}$
kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0{,}46\frac{2}{3}$	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	85	.	.	.	.	.	85
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	112,75	113,66	114	114	113	113,50	$113\frac{1}{3}$
" " z 1866 r.	5	.	106,66	107,50	107	107	107	107,33	$107\frac{1}{3}$
Metaliki (300) lutowe	4	100	100,50	.	100,33	.	.	.	$100\frac{1}{3}$
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	.	.	100,67	.	.	.	$100\frac{2}{3}$
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	.	.	.	.	85,25	85,25	$85\frac{1}{4}$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	86	86,33	86,33	86,17	86	.	86
" " ser. 2	4	100	84,17	84,33	84,33	84,17	84	.	84
" " " kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0{,}22\frac{2}{9}$	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	73,25	.	74	.	76	74	$123\frac{1}{3}$
" " W-B. (100. 150)	4	100	60,50	60,75	61,50	62,33	62	62	62
" " Teresp. (100)	5	100	.	.	.	92	92	91,50	$91\frac{1}{2}$
" " Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	*93	*93
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	129	.	.	.	.	.	$103\frac{1}{5}$
Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	$4\frac{1}{2}$	100	98	.	.	.	.	.	98
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	129,60	128,70	128,85	130,95	132 60	131,40	$141\frac{1}{2}$
Gdańsk (100) "	.	92,857	.	128,10	128,10	.	131,40	.	$141\frac{1}{2}$
Hamburg (M. B. 300) "	.	140,855	.	.	*195	.	.	.	*$138\frac{1}{3}$
Londyn (Ł. 1) 3 "	.	6,304	.	8,78	.	8,90	8,90	.	$141\frac{1}{6}$
Paryż (Fran. 300) 2 "	.	75,214	.	104,70	.	.	.	.	$139\frac{1}{5}$
Wiedeń (Gul. 150) "	.	92,857	.	.	.	103,50	.	101,70	$109\frac{1}{2}$
Petersburg (Rub. 100) 1 "	.	100	.	.	.	.	99	.	99
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	7,45	.	.	.	.	.	$144\frac{2}{3}$
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	4,15	.	.	.	.	.	$138\frac{1}{3}$
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,62.906	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Peter.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Hamburg.
bankowa:	6%	$5\frac{1}{2}$ ($6\frac{1}{2}$)	10	4	5	9	7	—
giełdowa:	—	7 (8)	7 (8)	4	5	9	7	7 (8)

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 3 lipca.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)	w d. 10 lipca.
	r u	b l	i
1. Skup: Portfel a) wexli krajowych..	1.155.525, 56	+ 204.971, 93½ — 115.145, 02½	1.245.352, 47
b) „ zagranicznych	353.886, 30½	+ 2.994, 81 — 193.277, 68	163.603, 43½
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	1.495.016, 86	+ 75.474, 86 — 77.404, 74	1.493.086, 98
3 „ na zast. towarów a) wełny .	311.730	+ 39.486, 73 — 3.746, 79	347.469, 94
b) in. tow.	229.536, 43½	+ 1.843, 33 — 12.593, 25	218.786, 51½
Łącznie (3)	541.266, 43½	+ 24.990, 02	566 256, 45½
4. „ „ kosztowności..	540.088, 05	+ 8.621, 99 — 4.815, 35	543.894, 69
5. Otwarte kredyta.	3.616.967, 12	+ 449.345, 88 — 772.449, 89	3.293.863, 11
6. Kasa: Monety srebrne	2.770.080, 14¼	— 3.834, 23¼	2.766.245, 90¾
„ złote	30.402, 30	— 413, 86	29.988, 44
Bilety Banku Polskiego	774.390	— 66.299	708.091
„ Kred. Cesarstwa......	581.361	+ 79.755	661.116
Łącznie (6)	4.156.233, 44¼	+ 9.207, 90½	4.165.441, 34¾

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 28/29 czerwca.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski.
	f r a n	k ó w
Fundusz metaliczny	649.623802	376.059975
Portfel	727.087224	} 772 095250
Zaliczenia na złoto i rozm.	39.153802	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	82.466600	283.711350
Dług skarbu i inne wart..	157.431597	375.000000
	1.655.763025	1.806.866575

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.
	f r a n	k ó w
Bilety w obiegu	878.924125	620.599750
Przekazy z term. kilkod..	29.047266	13.982950
Rachunki bieżące prywatne......	387.838344	520.893750
Rachunki bieżące skarbowe....	117.839896	199.133275
Kapitał zakładowy	182.500000	} 363.825000
Zysk do kapit. doliczony .	7.044776	
Inne bierniki	52.568617	88.431850
	1.655.763025	1.806.866575

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— Nowa ustawa trunkowa dla Królestwa Polskiego, zatwierdzona ukazem z dnia 7/19 czerwca r. b. ma wejść w wykonanie od 3/15 września. Akcyza od wódki oznaczona na 2½ kop. od stopnia, czyli rubli 2,50 od wiadra czystego spirytusu, a rub. 1,95 od wiadra 78°. Patenty stopniowane według miejscowości od 10 do 200 rubli.

Jednocześnie zniesiony podatek konsumcyjny po miastach. (*Bir. W.*)

— Zniesienie praw protekcyjnych handlowéj marynarce francuskiéj służących. Francuskie prawa nawigacyjne, które po dziśdzień utrudniając obcą konkurencję, rozciągają opiekę nad francuską żeglugą, kosztem handlu nietylko ogólnego, ale i francuskiego.— zostały nareszcie po dziewięciodniowych rozprawach w Ciele prawodawczém, w d. 21 kwietnia r. b. na śmierć skazane. Większością 203 głosów przeciwko 28 zatwierdzono rządowy projekt do prawa

znoszącego różne celno-opiekuńcze ograniczenia, w części już od 1-go stycznia, w części zaś za lat trzy od daty ogłoszenia prawa.

Cesarz Napoleon zdobył sobie nową zasługę w oswobodzeniu z więzów handlu świata. Z narodem pod skrzydłami cła opiekuńczego wychowanym, zadanie było bardzo trudne. Spodziewano się wielkiéj ze strony protekcjonistów opozycji. Zniweczono ją wszakże zręczném podejściem, a raczéj wprowadzeniem rozdwojenia i zamieszania w jéj obozie, a to w taki sposób, że zanim przystąpiono do zniesienia opieki jakiéj żegluga kosztem handlu używała, zamierzono w projekcie do prawa znieść naprzód opiekę nad przemysłem budowy okrętów rozciągniętą, a tém samém na żegludze francuskiéj ciążącą. Rzecz tak przedstawiono, jak gdyby prawodawcy nie tyle szło o wymierzenie sprawiedliwości i przyniesienie ulgi zagranicznemu handlowi—przez porównanie obcych okrętów z francuskiemi tak pod względem opłat od objętości (*tonnage*) jak i cła od towarów na nich wprowadzanych – ile o uwolnienie francuskiéj żeglugi od zakazu używania obcych okrętów, oraz od cła ciążącego na wprowadzany budulec okrętowy i inne materjały do armowania okrętów i żeglugi potrzebne. Wystawiane w takiém świetle prawo, nawet dla trudniących się budową okrętów zdało się korzystném. Pozostali niém dotknięci tylko producenci materjałów i narzędzi do budowy okrętów używanych, głównie producenci żelaza i węgla. Z nimi to właśnie walka w Ciele prawodawczém miała być stoczona. Pomimo silnych wystąpień, przeciwko prawu, zagorzałego protekcjonisty Thiersa i jego sekundanta p. Pouyer-Quertier z Rouen, właściciela wielu znacznych fabryk, projekt do prawa przeszedł ogromną jak powiedzieliśmy większością.

Prawo to uwalnia (art. 1) od cła wchodowego wszystkie materjały surowe, fabrykaty, a nawet i maszyny, do budowy okrętów, oraz ich kompletnego wykończenia używane, o ile wszakże użycie ich na ten cel w ciągu roku udowodnioném zostanie ([1]). Następnie uchyloném zostaje (art. 2) premjum udzielane zbudowanym we Francji maszynom parowym dla okrętów francuskich, przeznaczonych do żeglugi międzynarodowéj. W sześć miesięcy po ogłoszeniu prawa (art. 3) wolno jest każdemu zagranicznemu okrętowi, tak parowemu, jak i żaglowemu, nacjonalizować się za opłatą po 2 franki od tonny, to jest nabyć wszelkie prawa okrętom francuskim służące. Z dniem 1 stycznia 1867 r. (art. 4) znosi się ciążąca wyłącznie zagraniczne okręty opłata od objętości, przy wejściu do portu francuskiego; pozostawia się zaś podobna opłata, ciążąca wszystkie bez wyjątku okręty tak francuskie, jak i zagraniczne, na utrzymanie w dobrym stanie portów przeznaczona, do wysokości nie mogącéj przenosić 2½ franka od tonny włącznie z centymami dodatkowemi. Art. 5 znosi, po upływie lat 3 od daty ogłoszenia prawa, wszystkie podwyższone cła od towarów pod obcą flagą do francuskich portów wprowadzanych. Art. 6 upoważnia rząd do przedsięwzięcia środków represijnych, na wypadek gdyby które z mocarstw morskich chciało nałożyć jakie ciężary na flagę francuską, — co wszakże o ile się zdaje, nie tak łatwo mogłoby nastąpić. Nareszcie art. 7 rozciąga prawo o którém mowa, na kolonje Martynikę, Guadelupę i Reunion.

([1]) Zastrzeżenie to zdaje nam się nie właściwém, raz dla tego, że łatwo obejść go można,—powtóre, że sprzeciwia się idei wolnego handlu, nie znosi bowiem zupełnie opieki nad produkcją żelaza, węgla i t. p. rosciągniętéj—a uchyla ją tylko w części i to znowu dla protekcji żeglugi.

W toczących się nad prawem rozprawach, pierwszą rolę grał następujący zarzut przez Thiers'a stawiony: Francja nie może dostarczyć swym okrętom produktów wywozowych znacznéj objętości, ponieważ produkuje po większéj części tylko drobne w stosunku do wartości artykuły; gdy tymczasem Anglja posiada żelazo i węgiel, Ameryka zaś bawełnę. Z tego powodu należałoby utrzymać dla francuskiéj marynarki, jako ostatnią ucieczkę, uprzywilejowany stosunek handlowy z południową Ameryką, przez nałożenie wyższych opłat na obce okręty, przewożące towary stamtąd do Francji i nawzajem. Na ten zarzut odpowiedział vice-prezes rady stanu Forcade de la Roquette: że Francja wcale nie jest pozbawiona artykułów wywozowych wielkiéj w stosunku do wartości, wagi i objętości, wyprowadza bowiem wino i zboże; już nawet jéj węgle zaczynają być za granicą poszukiwane, daléj cukier, sól, gips i t. p. Zresztą nikt nie broni francuskim okrętom brać ładunki, np. węgla w zachodnich portach Anglji. Z Havru do Swansea, nie jest daléj jak z Londynu.

Z mowy p. Forcade de la Roquette,— jednéj z najlepszych, jakie w poparciu projektu były powiedziane,— przytoczymy jeszcze dwa ważniejsze ustępy:

W pierwszym mówi o Marsylji, stawiając ją za wzór portom francuskim: „Marsylja była od r. 1669 wolnym portem; w r. 1815 urządzono znów komory celne, ale niezaprowadzono przynajmniéj opłaty od objętości obcych okrętów, przeciwnie okręty obce używały pewnych przywilejów. W r. 1847 flaga obca miała jeszcze wyższość nad krajową, przewoziła bowiem 953.000 tonn, kiedy francuska tylko 558.000. Dziś przeciwnie, na francuską marynarkę handlową przypada 1.352.000, a na obcą tylko 981.000 tonn."

Rozwodząc się daléj nad korzyściami, jakie francuska marynarka z szczęśliwego położenia jeograficznego kraju ciągnąć może, powiada:

„Anglja mniéj szczęśliwe ma położenie: leży za nadto na północy i nie może wprowadzanych do swych portów towarów prowadzić daléj kolejami żelaznemi, bo morze dzieli ją od kontynentu. Ameryka leży zbyt daleko po za środkowym punktem interesów świata. Francja przeciwnie oblana trzema morzami, Północném, Śródziemném i Oceanem Atlantyckim, znajduje się w najkorzystniejszém położeniu, w samym bowiem środku handlowych i zamorskich interesów cywilizowanego świata. Do jéj portów prowadzą koleje żelazne i rozwożą produkta do Włoch, Hiszpanji, Niemiec i wszystkich krajów Europy. Francuzi mogą spokojnie spoglądać w przyszłość i nie potrzebują obawiać się obcéj konkurencji."

— System dziesiętny w monecie papieskiéj został zaprowadzony. Lira papieska porównana z frankiem i lirą włoską; skudy, papetti i bajoki mają być wycofane z obiegu. Z powodu zmiany w systemie monetarnym zachodzą codziennie krwawe zwady między ludem. (*Gaz. Warsz.*)

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.